

TORNAI JÓZSEF

Az ősz guillotine-ja

Még mindig reszketek. Ebben a különös tragédiában sose lehet tudni, ki kit vakít meg vagy mikor emelik Oidipuszt égbe az istenek. Közben elviselhetetlen fény, mintha ránk zuhant volna a déli nap. De a legnagyobb gyászban is van egy „ha”, ami reményt vagy inkább illatot jelent: az Ő parfümét... „Ha” egyszer újra eljön és nem oszlik semmivé többé. Reszketésünk oka mindig az, hogy nem tudjuk: lehetséges-e, ami lehetetlen?

Tegnap éjszaka találkoztam az utcán egy októberi juharfával. Már lefelé készülődött minden félsárga levele, és olyan mesteri íveléssel hajlott az úttestre, ahogy Ő szokott tánc közben. Visszahőköltem: hát azt képzelem ez a fa, hogy ha ilyen *gráciásan* tartja a nyakát, nem csap le rá az ősz guillotine-ja?

Matróz – slukky

Lewis Caroll és Weöres Sándor után,
Döbrentei Kornélnak

*Van egy Döbrős, a Korniló,
kornél és král kálvinklibe,
fő-pimaszokra szutybogó
pohárja végibe.*

*„Hallgasd, szól Matróz-slukk, babám!
Hangja kövez, verse karó!
Hitel-kalóz Pesten-Budán,
koldul, kuliz, nekünk való!”*

*Kormányán eszmék lattyá leng:
„ó Hungria, figor hazám!”
De Emmi-parton csak nyelent,
dínom-danám!*

*Hol van brikk-brakk, a rádió,
hol odahöbrő csel-finek?
Csipetre csípte Korniló
a nyepszliket.*

*Ha lép, ha lát, ha fut, ha ír,
gyonc támadókat sabrikol,
mentse szívét: száz ibolyányt
szerény csukmával megcsufol.*

*„Matróz-slukky nem kell, babám?
Veszve a rímfás tenger-ász?
Árbócra hát, ki zsik-zsakol,
hazánkban kotorász!*

*Aki itten nem prölhenik,
annak se punc, se szerelem!
Föltrucsmolom az árulót
a Zabhegyen!*

*Van egy Döbrős, a Korniló,
kornél és král kálvinklibe,
fő-pimaszokra szutybogó
pohárja végibe.*

Csak ez a kemény lét...

*Csak ez a kemény lét, mely suhan valami felé,
csak ez az ütközés némán a habok alatt,
csak ez a tébolyult vágy és semmi cél
nyers folyó-harsogás, hol a partoldal leszakad,*

*hol a kimosott gyökerek közt énekelnek a halak,
és sárgán, csapatban omlik vízre a levél,
hol mosolyával együtt temette el arcodat,
pedig ő volt a kezdet, a vég, a magas és a mély*

*valahol a föld egy pontján, egy hang, egy kéz, egy idő,
ahogy az ég méhéből a felhő-magzat kinő,
hisz minden megjelenik és elpereg,*

*és minden kemény és ellenáll és sötéten ragyog
s a szélben, porban mindenfelől hallhatod
a zsoldárt: „Mert elhagyatnak akkor mindenek...”*

Muzsám, te fény szívemben

*Muzsám, te fény szívemben,
szobámban, az egész elborult
világ-remegésben, ki olyan ügyes
vagy, hogy a bezárt ablakon is
beszöksz hozzám, – múzsám,*

*hetvenedik évembe lépve, mikor már
„nem is olyan nagy dolog a halál”,
tudod, arra gondolok: legjobb
volna nekem egyszer versírás közben
az asztalra bukni (Ez az egy*

*kívánságom maradt, a többi aligha
fontos!). De ha nem így történne, az se baj,*

*hiszen káprázó tébolyoddal annyiszor
csaptál le rám, a világ legszebb
vers-nirvánái a te ajkadon lobbantak,
a te fojtogató-fogantató, halálfej-ajkadon.*

„Semmi sem tudja annyira kimondani a létet, mint a vers. (...) azt a titkot, hogy a létező megtalálhatja önmagát, másvalakiben vagy a dolgokban a létet: önmaga tökéletesebb magát, ha a szavak mélyéig nyújtja a kezét – csak a vers tárja föl és igazolja.” Tornai József, a Tiszatáj „hűségeseinek” egyike ebben a hitben írja verseit. Művei 1968-tól folyamatosan jelennek meg lapunkban. Tornai József most – bármily hihetetlen – hetvenéves. Szeretettel köszöntjük!